

Afirîndeyeke balkêş yê deryayê

Serê Tîrmehê di Behra Pasifikê de zanyaran dîmenekî “qelega deryayê” girt.

Ev “qelega deryayê” afirêdekî mezin ê dûvik li paş bû. Zanyar meraq dikin gelo ev ne cûreyekî nû ye.

Zanyaran ev afirîdê hanê di keştiya lêkolînê E/V Nautilus de dît. Weqfeke xêrê ya bi navê Ocean Exploration Trust wê ji bio lêkolîna bi kar tîne.

Yekî ji van zanyaran got, “Ez ecêbmayî bûm.” Dîmen ji aliyê drîona binê deryayê ve hatibûn girtin. Ev drîona binê avê ji keştiyê ve tê birêvebirin. Axir hema li cem afirîdê deryayê yê dîmenê wê hatî girtin yeke din ji hebû,

lê dîmenên wê nehatine girtin.

Dûvikên vî mexlûqê hanê qederê 40 santîmetroyan dirêj in û bi qurmekî qederê 2 metroyan dirêj ve ne. Ev mexlûqê behrê bi temamî nêzî 3 metroyan dirêj e. Ew li rojavayê Hawayî hat dîtin.

Beriya “çend mehan zanyarên Spanî 2 cûreyên “qelegên behrê” qeyd kirin. Ê duyem cûreyekî nû bû. Dîtina cûreyên nû bi rastî ji tiştêkî kêmdîtî ye. *Ozgür Politika*

Berhemên şewekar û wênekêşên ji Rojava li Rûsya tên nîşandan

Berhemên şewekar û wênekêşên ji Rojava li Galerîya Tretikovskaya ya li Moskova tên nîşandan.

Li ser navê Nûnertiya Rêveberîya Xweser a Bakur û Rojhilatê Sûriyê li Federasyona Rûsyayê, hunermendên Kurd beşdarî pêşangeha Navneteweyî ya li Galerîya Tretikovskayê tê lidarxistin, dibin.

Ev pêşangeh bi piştîgiriya Şaredariya Moskova, Yekitiya

Hunermendên Rûsyayê û Yekitiya Evrasya ya Hunerî pêk tê. Pêşangeh ji 31'ê Tîrmehê heta 7'ê Tebaxê wê vekirî be. Di meha Gulanê de 2 fotografkêşê Kurd Alan Roj û Rodî Tahlo bi fotografên xwe di pêşbaziya fotografan a li Petersburgê derceya 2. û 3. girtibûn.

Xebatên şewekar û hunermendan yên ji Bakur û Rojhilatê Sûriyê li gelek saziyên çandî û fermî yên Rûsyayê hatin nîşandan. Ev xebat hem roleke girîng ji bo balkişandin û danasîna herêma û rewşa wê dilîze hem jî derfetek e ji bo hunermendan da ku xebat û dengê xwe bigihînin derveyî welat. *ANHA*

Quncika Têgînan

Ardû	Tiştên ku agir bi wan pê dikeve; weke êzing, dar û tiştên wisa.
Deklarasyon (Fransî)	Ragihandin, daxuyani, danezan: Bi deklarasyonêkê serxwebûna xwe ragihand.
Defakto (Latînî)	Tiştê ku dibe û pêk tê lê ne fermî: Başûrê Kurdistanê defakto dewlet e.
Heman	1. Tiştên, yan kesên weke hev, eynî: Em heman tiştî dixwin. 2. Du karên di yek zemanî de: A, di heman demê de du karan bi hev re dike.
Meteor (Fransî)	Kevirên ji ezmanan dikevin dinyayê.
Nostalji (Fransî)	Hestê birînkirina tiştên bedew yên berê.
Pêşeng	Rêber, serok, mezin, rêzan: A, pêşengekî pir baş e.
Pêşengî	Rêberî, serokî, mezinayî, rêzanî: A, pêşengiyêke pir baş dike.
Pêşniyaz	Pêşniyar, pêşkêşkirin, teklîf. Ji bo ku bê pejirandin, pêşkêşkirina daxwaziyeke: Al, pêşniyaz kir ku riya kolanê bê çêkirin.
Reaksiyon (Fransî)	Bertek, nerazibûn, li hemberî tiştêkî diyarîkirina helwestê: Li hemberî axaftina wî reaksiyon nîşan da.

Navnîşan

www.ronahi.net/ku/

nameronahi@gmail.com

423165

Çima hişbir belav dibe!

Berdevkê Asayîşa Germiyanê Osman Ebdulkerîm ragihand ku di nava 6 mehan de ji ber bikaranîna madeyên hişber, 65 kes destgîr kirine.

Osman Ebdulkerîm derbarê kesên di nezaretê de ji

ber bikaranîna û bazirga-niya madeyên hişber ên li herêma Germiyan a ser bi Silêmaniyê de, daxuyaniyek da çapemeniyê.

Osman Ebdulkerîm destpêkê got, di nava 6 mehên pêşî yên sala 2022'yan de hêzên wan li Germiyanê 65 kes ji ber bikaranîna û bazirganiya bi madeyên hişber kiriyê nezaretê

Di beşeke din a axaftina xwe de Osman Ebdulkerîm dibêje; “Ji wan kesên di nezaretê de 24 xelkê herêma Iraq û Herêma Kurdistanê ne, kesên din jî biyanî ne.”

Osman Ebdulkerîm neda zanîn ka ew biyarî kî ne? Kurd in yan xelkekî din in. Wî her wiha li ser desema belavbûna bikaranîna madeyên hişbir û narkotîkê li navçeyê jî agahî nedan. *ROJNEWS/GERMIYAN*

Bi 3D hunerên xwe nîşan dan

Xwendekarên Beşa Mekatronîkê ya Zanîngeha Rojava di dawiya salê de projeyên xwe nîşan dan.

Xwendekarên Beşa Mekatronîkê ya Zanîngeha Rojava di dawiya salê de projeyên xwe nîşan dan. Di nava projeyan de tankeke ji dûr ve tê kontrolkirin a ji bo

vemirandina agir a bi sensorên ji sorê wêde û pompeyêke avê, pîrebokên robotî, droneyek, milekî protez e ku bi lepikên bi sensor tê kontrolkirin û gelek tiştên din jî hebûn.

Ev proje hemû bi parçeyên ku 3D hatine çapkirin hatine çêkirin. Beşa Mekatronîkê

beşeke înterdisîplîner e ku mekanîk, elektronîk û sistemen kompûterê digihîne hev. *ANF*

Bersiva jimara borî

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	H	Ê	J	A		L	I		L
2	O		A	R	G	O		A	A
3		T	R		Ê		Ê	L	
4	R	A		A	J	O		A	G
5	E		S	S		F	A	L	
6	S	E	P	A	L		V		H
7		J	I		A	B		J	I
8	I	N		Ê	V	A	R		Z
9	D	Û	V		A		E	M	R

ÇEP-RAST

Xaçepirs

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									

JOR-JËR

1. (Rustemê ...) Destaneke me... Ew nîjada spî ya ku tê bawerîkirin ji kurê Hz. Nûh Sam peyde bûne; wekî kesê ku bi erebî, îbranî, asûrî û hebeşî diaxivin
2. Roja piştî îro
3. Kurteya ajansa fermî ya Tirkiyeyê... Genimê hêrandî
4. Mehek
5. Vê carê... Sarincên avê yên di binê erdê de
6. Alava ku pê ris tê ristin... Hejmarên du, çar, şeş, heşt û hwd.
7. Baneşana ku pê ga tê ajotin û sekinandin... Pîrç
8. Peyveke teşwîqkirinê... Melevanî, soberî
9. Tiştê ku pê debar tê kirin... Cejn, eyd

1. Cihê herî kûr ê okyanûsan û devera ku tîrêjên rojê nagihîjinê... Bi rûsî erê
2. Darê ku kesên mîna hukumdar, mirovên dinî ku wekî sembola hêzê bi kar tînin... Lib
3. Xanedana qraliyeta Vîetnamê... Çiyayekî me
4. Tevgera hewayê... Notayek... Agir
5. Bajarekî me... Xwarina ku êvarîyan tê xwarin
6. Di dereke robarê de di saniyeyê de hecma herikîna avê... Daçekek ku wateyê xurt dike
7. Notayek... Jin an jî mêrê ku hevsera/ê wî/wê miriye... Di dîrokê de dewleteke kurdan
8. Alavê ku tişt pê tên dawerivandin
9. Rojek

`Bi ruhê berxwedana gerîlayên azadiyê li hemberî tecrîdê tê bikoşin`

Têkildarî tecrîda li ser Rêber Abdullah Ocalan, Xaliya Necar diyar kir ku, armanca tecrîdê, têkbirina projeya demokratîk û qutkirina gel ji fikir û felsefeya Rêber Apo ye. *R-2*

Rojnameya siyasî, civakî û çandî

Jimar : 983

31-Tîrmeh- 2022

www.ronahi.net/ku/

XETERA HERÎ MEZIN DEWLETA TIRKÎ YE

Ewedelah bal kişand ser desteka Tirkiyê ya komên çete û wiha axivî: “Ji bo belavkirina krîzê li Rojhilata Navî Tirkiye ji aliyê dewletên Rojavayî ve hatiye erkdarkirin. Eger li herêma Rojhilata Navî ewleyî û aramî pêk werin, wê ev dewlet nikaribin dewlemendiya Rojhilata Navî kontrol bikin. Libya û Iraq mînakên berbiçav in. Her kes dizane ku dewleta tirkî terorîstan ji bo armancên dagîrkeriyê bi kar tîne û ji bo van planan NATO destekê didiyê.” *R-4*

Ha li Iraqê daye, ha li Sûriyê ferq nake!

Idrîs Henan

Li gorî ajansa îstixbarata Rûsî, Erdogan, Barzanî şandîye Bexdayê ku hinek helwestan nerm bike û amade ye ku tawîzan bide. Lê tenê bila Iraq meselê mezin neke. *R-5*

’Êrişên dagîrkeriya tirkî yên ser welatên Ereban xetera herî mezin e’

Mihsin Ewedelah diyar kir ku dagîrkeriya tirkî li ser tevayîya welatên Ereban xeter e û got, yekîtiya gelê Kurd û Ereban ji hêzên dagîrker re mirin e. *R-4*

’Fermana Êzîdiyan ya 2014’an îro jî bi destê dewleta tirkî dubare dibe’

Hediya Şemo: Tevî êş û azarên hatin kişandin, gelê Şingalê bi xwe re hêza jinûavakirina Şingalê dît û li hemberî dagîrkeran serî dananî. *R-5*

Koordîstasyona Jinan astangiya nas nake û ber bi armanca xwe ve tê dikoşe

Rûken Mela diyar kir ku yek ji armancên herî girîng yên Koordîstasyona Jinan, aktîvkirina rola jinan li tevayîya qadan e. *R-2*

Welatîyên Qamişlo: Kiryarên Tirkiyê û çeteyên wê bandorê li hêz û berxwedana me nakin

R-6

`Bi ruhê berxwedana gerîlayên azadiyê li hemberî tecrîdê tê bikoşin`

Têkildarî tecrîda li ser Rêber Abdullah Ocalan, Xaliya Necar diyar kir ku, armanca tecrîdê, têkbirina projeya demokratîk û qutkirina gel ji fikir û felsefeya Rêber Apo ye.

Dilîn Ehmed-Qamişlo

Derheqê tecrîda li ser Rêber Apo û armanca wê ku di şexsê Rêber Apo de li ser gelê Kurd û gelê azadixwaz tê meşandin, endama Kongreya Star ya bajarê Qamişlo Xaliya Necar ji rojna-meya me re axivî.

‘Bêdengiya li hemberî tecrîdê erêkirina qirkirina gelê Kurd e’

Xaliya Necar got, ji ber ku pro-jeya Rêber Ocalan projeyeke demokratîk e, hêzên serdest, li hemberî zîlim û zora tê kirin, bêdeng in. Lewra ev hêz li dijî jiyana wekhev in. Xaliya axaftina xwe wiha do-mand: “Bêdengiya dadgehên navneteweyî û rêxistinên mafê

Koordînasyonê Jinan astangiya nas nake û ber bi armanca xwve tê dikoşe

Navenda Nûçeyan/Qamişlo

Rûken Mela diyar kir ku yek ji armancên herî girîng yên Koordînasyonê jinan, aktîvkirina rola jinan li teva-yiya qadan e.

Koordînasyonê Jinan bi avaki-rina Rêveberiyên Xweser re li herêmê, sala 2014`an hat ava-kirin. Xebata xwe ya perwerde-kirin û piştgiriya jinan, çareser-kirina pirsgirêk û astengiyên li pêşiya wan derdikevin pêş xist. Li herêma Tebqa, Reqa, Min-bic û Dêrazorê jî piştî ku hatin rizgarkirin dest bi kar kir. Lê karê wê ne parçeyekî fermî û bingehî yê Saziyên Rêveberiya Xweser bû.

5`ê Sibata 2021`ê li ser pêşniyara Komisyona Jinan ya bakur û rojhilatê Sûriyê di civîneke fermî ya Meclîsa Giştî de, Tevlîbûna Koordînasyonê Jinan ji bo Rêveberiya Xweser hat erêkirin. Piştî sazkirin û fermiye-ta Koordînasyonê Jinan, bû siwaneke ji bo tevayiya jinên di nava saziyên li bakur û rojhilatê Sûriyê, kar dikin. Armanca wê ew e ku rola jinan di tevayiya siyasî û qada bîryardayîné de

çalaktir bike. Koordînasyon li ser bingehê tevayiya saziyên Rêveberiyên Xweser û sivil yên li bakur û rojhilatê Sûriyê û di binê siwana Koordînasyonê ji-nan ya Bakur û Rojhilatê Sûriyê de kar dike. Mekanîzmaya karê wê ew e ku mehane li ser asta bakur û rojhilatê Sûriyê civînan li dar bixe.

Ji bilî wê jî şopandina se-pandina sistema navxweyî di koordînasyonên di nava rêveberiyê de, nîqaşkirina rewşa jinan bi giştî li bakur û rojhilatê Sûriyê û nirxandina xebata wê ya şeş mehan yan jî salekê di civînên wê de tên kirin. Têkildarî armancên Koordînasyonê jinan û mekanîzmaya çalakîya wê, Cîgîra Rêvberiya Desteya Jinê ya Rêveberiya Xweser ya ba-kur û rojhilatê Sûriyê Rûken Mela Îbrahîm, ku di rêveberiya Koordînasyonê de jî cih digire ji me re axivî.

Armancên koordînasyonê û mekanîzmaya çalakiyên wê

Rûken Mela Îbrahîm bal kişand ser armanca kar û xebatên koordînasyonê û wiha got: “Yek ji armancên herî girîng yên

Koordînasyonê jinan, aktîvkirina rola jinan di tevayiya qadan de ye. Bi taybetî di xebatên siyasî û bîryardayîné de, xurtkirina prensîba hevserokatîyê di te-vayiya saziyên Rêveberiyên Xweser de ye. Herwisa piştgi-riya projeyên aborî yên jinan û birêxistinkirina tevayiya jinên ku di saziyên Rêveberiya Xweser de li bakur û rojhilatê Sûriyê kar dikin. Armanceke me ya sereke jî pêşxistin, parstin û perwerde-kirina jinan e, da ku di tevayiya saziyan de pêşeng bin.”

Têkildarî xebatên Koorînasyonê yên aborî jî Rûken Mela ev nirxan-din kir”:Desteya Koordînasyonê Jinan butçeya piştgiriya projeyên jinan di Rêveberiya Xweser de diyar dike û nabe ku kêmi ji sedî 10 ji butçeya giştî ya rêveberiyê kêmtir be.”

Astengiyên kar

neke azad û wekhev li ser xaka xwe bi Rêber Apo re pêk binin. Lewra mafê me ye. Banga me ji bo jinên cîhanê, jinên azadixwaz, li hemberî tecrîdê bêdeng nemîn. Divê em bi deng û xebata xwe bibin xeleekek ji agir li dijî tecrîdê. Lewra Rêbertiyê me hêjeye ku em canê xwe fedayî wî bikin.”

‘Em û Rêber Apo ti carî ji hev qut nabin’

Endama Kongreya Star ya bajarê Qamişlo Xaliya Necar axaftina xwe wiha qedand: “Di dawiyê de banga me ji bo dewletan heye ku li dijî tecrîdê çavên xwe vekin û xwe lal nekin. Lewra ev zîlim û zora li ser gelê me bi tecrîda li ser Rêber Apo ve ji sedş sed

gîrêdayî ye û em vê êdî ji ti kesî re qebûl nakin. Weke dibêjin kêr gihîştîye hestî. Ev tecrîd ne li ser Rêbertiyê tenê ye, herwiha li ser gelên azadixwaz tevan tê meşandin. Lewra Rêbertî û gel ji hev qut nabin. Ruh û doza wan yek e.”

‘Kilamên wî bi me re ne’

Bi ser mirina Dengbêj Fadilê Cizîrî re 4 sal derbas bûn. Ew herî zêde bi payîzoka “Heyran Jaro” di bîra xelkê de ma.

Birayê Dengbêj Cizîrî, Dengbêj Seyît Mehmet Ergûl behsa birayê xwe kir û wiha got: “Di ser mirina wî re 4 sal derbas bûn lê klamên wî di her keliya jiyana me de ne.”

‘Mamosteyê me diya me bû’

Cizîrî ku wê demê li gund dîwan bi dîwan, dawet bi dawet digere, bi gelek zeh-metîyan re rû bi rû dimîne. Di sala 1992`yan de li Şaredariya Cizîrê dest bi karê zabîtiyê dike. Lê piştre dev ji kar ber dide û dîsa li dengbêjiyê vedigere. Kurê wî yê 13 salî Cemal Ergul ku pîrr jê hez dikir, di qezayeke trafikê de jiyana xwe ji dest dide û ev êş bandoreke wisa li Cizîrê dike ku nexweşiya Parkîsonê lê peyda dibe û nema dikare êdî bistre. Her wiha kurê wî Mûrat Ergul jî di qedexeyên derketina kolanan ên Cizîrê

gotin. Mamosteya me diya me bû. Heke ew nebûya, me nedizaniya klaman bibêjin.

Fadil demek piştre fêrî gotina her klamekî bû. Payîzok, lawka û giranî digotin. Ji dengbêjiyê gelek hez dikir. Payizokên wî pîrr xweş bûn. Kesekî bi qasî wî payîzok xweş nedigotin. Di malbata me de rêuressma dengbêjiyê bi salane dewam dike. Di malbata me de gelek dengbêj derketin. Di berê de

dema ku jinan dengbêjî dikir digotin, ‘şerm e.’ Ji ber wê jî dayika min bi veşartî klam ji me re digotin û bi vî awayî em fêrî gotina klaman dikir”.

‘Kilamên wî her bi me re ne’ Bi domdarî Ergul bi lêv kir ku ew ê vê kevneşopîya ji diya

xwe fêr bûne bidomîne û ev tişt anî ziman: “Fadil ji min me-zintir bû. Piştre di şaredariyê de weke zabite xebitî. Çend salan di şaredariyê de xebitî û piştî ku ji kar derket dengbêjî dewam kir. Gelek kilam ji min

û wî bi hevre gotine. Fadil 63 salî bû. Piştre jî nexweşî-ya parkîsonê lê peyda bû. Bi mehan di nexweşxaneyê de tedawî dît. Dema ku wefat kirî jî bi min re bû. Min ew dibir nexweşxaneyê û di rê de jiyana xwe ji dest da. Ji

herdu zarokên xwe pîrr hez dikir. Ji xwe piştî wan nexweş ket û êdî nema karî rabe. Êdî nekarî klaman bibêje. Bi ser wefata wî re ev 4 sal derbas bûn lê klamên wî di her keliya jiyana me de ne.

Ez jî weke birayê wî, vê çandê didomînim. Bi qasî ji destê me tê jî ez ê dewam bikim.”

Ozgür Politika

Mizgîn Tahir: Mûzîk ji bo min jiyaneke azad e

Hunermenda operayê Mizgîn Tahir bang li jinan kir û got “Her tim fikir û xeyalên xwe bi cih binin, bixwînin û pêl bi pêl rabin; ji ber ku di Şoreşa Rojava de tovê jina azad hatiye çandin.”

Jinên ku bi hunera xwe mohra xwe li Şoreşa 19`ê Tîrmehê dane, xwe di her beşê jiyane de pêş xistin û bûn xwedî îrade. Yek ji wan jinan jî Mizgîn Tahir e ku bi dengê xwe yê operayî destan û çîrokên Kurdî kirin stran û çîrokên gelê xwe nemir kir. Mizgîn Tahir diyar dike hêviya wê ev e ku stranên Kurdî yên operayî û destan û çîrokên Kurdî navneteweyî bibin. Mizgîn hestên xwe yên ji bo pîrozbahiya Şoreşa 19`ê Tîrmehê, her wiha derbarê çawanî û naveroka hunera ku pêşkêş dike û têkiliya di navbera jin û muzîkê de ji ANF`ê re axivî.

‘Mûzîk jiyaneke azad e’

Mizgîn Tahir destnîşan kir ku muzîk ji bo wê jiyaneke azad e û wiha pêde çû; “Dema ku ez distrêm tenê ez di nava kûrahiya wê stranê û wan go-tinan de me, ji ber wê yekê yê ku bi min re di wê stranê de ne, tenê wan dibînim.”

‘Stiraneke taybet ji bo zarokên Kobanê

Hunermenda operayê Mizgîn Tahir axaftina xwe bi vegotina hesreta xwe ya ji bo hatina

Kobanê û pîrozkirina 19`ê Tîrmehê ya li wir des tpê kir û got; “Min dixwest ku ez 19`ê Tîrmehê li Kobanê pîroz bikim, her wiha azadi-ya Kobanê û tevahî Rojava li Kobanê pîroz bikim. Me û koma xwe mamosteyên Or-kestraya Zarokan me berê xwe da Kobanê û me li wir şahî li dar xist, me gelek stran kirin yek û ji wana yên ‘Kobanê’, ‘Serêkaniyê’, ‘Rûbarê Min’ bûn. Her wiha me straneke taybet diyarî zarokên Kobanê kir ku ew jî bi navê ‘Mirîşka Kobanê’ ye. Ji ber ku hest û hezkirina zarokên Kobanê ketin dilê min, ez dixwazim tişteki taybet li ser zarokên Kobanê çêbikim.”

Xeyala dîtina kobanê

Mizgîn Tahir destnîşan kir ku muzîk ji bo wê jiyaneke azad e û wiha pêde çû; “Dema ku ez distrêm tenê ez di nava kûrahiya wê stranê û wan go-tinan de me, ji ber wê yekê yê ku bi min re di wê stranê de ne, tenê wan dibînim.”

‘Hewl didim destanên kurdî bibin opera’

pir bi qedir û qîmet û pir bi wate ye. Min dixwest ku di 19`ê Tîrmehê li Kobanê di nava wê germahiyê de bim ku şehîdan ji me re hiştine, rê ji me wekirine û welat rizgar kirine.”

‘Her tim li pey xeyalên xwe bin’

Hunermenda operayê ya dengxweş Mizgîn di beşa dawî ya axaftinên xwe de ev peyame da ciwan û jinên ciwan; “Her tim li pey xeyalên xwe bin û timî berê xwe bi-din ku ez Kobanê bi taybetî di 19`ê Tîrmehê de bibînim. 19`ê Tîrmehê ji bo min rojeke

Hunermend Mizgîn Tahir bi vê banga xwe ya taybet bang li jinan kir û got “Ez taybet ji bo jinan dibêjim ku her tim pêşiya xwe vekin, her tim fikr û xeyalên xwe bi ser bixînin, bixwînin, pêl bi pêl rabin; ji ber ku di Şoreşa Rojava de tovê jina azad hatiye çandin.”

ANF

Welatîyên Qamişlo: Kiryarên Tirkiyê û çeteyên wê bandorê li hêz û berxwedana me nakin

Welatîyên bajarê Qamişlo hê jî dîmenên komkujiya çeteyên DAIŞ'ê ya 27'ê Tîrmeha 2016'an li taxa Xerbî ya bajarê Qamişlo kirîn, ji bîr nekirîne û dibêjin, domandina kiryarên hovane yên dagîrkeriya tirkî tola şkeştina DAIŞ'ê ji gelê berxwedêr e.

Darîn Silê/Qamişlo

Piştî rizgarkirina bajarê Minbicê ji aliyê Hêzên Sûriya Demokratîk (QSD) ve û bînketina DAIŞ'ê li gelek herêmên bakur û rojhilatê Sûriyê, 27'ê Tîrmeha 2016'an saet li derdora 09:20'an çeteyên DAIŞ'ê bi kemyoneke bombebarkirî taxa Xerbî ya bajarê Qamişlo kir hedef û komkujîyeke mezin kir. Di encamê de di gel 3 endamên Hêzên Asayîşê 60 welatî şehîd bûn û 175 kes jî birîndar bûn. Çeteyan dixwest bi wê teqînê Rêveberîya Xweser û vîna gelê berxwedêr bişkinin, lê gelê bakur û rojhilatê Sûriyê bi hêz û vîna xwe destkeftiyên xwe mezintir kirin.

Tevî 6 sal di ser komkujîyê re derbas bûne, ji aliyê dewleta tirkî ya dagîrker ve li herêmê komkujî dewam dikin. Li gorî tevgera dewleta tirkî, ya berî şoreşê û heta niha tê xuyakirin ku hebûn û êrişên çeteyên DAIŞ'ê bi hevkarîya wê hatine kirin. Herwiha tişta ku wê demê bi riya wan çeteyan dikir, niha bixwe dike. Bê navber bi balafirên êrişî sivil, siyasetmedar û kesayetên neteweyî û leşkerî yên bakur û rojhilatê Sûriyê dike. Rojane êrişî bajar û gundewarê herêmê dike û her kesê welatparêz û ji aliyê gel ve tê heskirin dike amanc. Herî dawî êrişî sê pêşengên jin yên Yekîneyên Parastina Jinê (YPJ) kir û 4 endamên rêveberîya Hêzên Ewlekariya Hundir yên Eyn Îsa şehîd bûn. Bi pêmana salvegera şêşan ya

êrişa DAIŞ'ê ya li taxa Xerbî ya bajarê Qamişlo, kesên di kêliya teqînê de amade bûn, li ser komkujîyê û domandina komkujîyan ji aliyê dewleta tirkî ya dagîrker ve ji me re axivîn.

‘Rojeke reş bû û ti caran nayê jibîrkirin’

Walatîyê bi navê Ehmed Mihemed ku ofîsa wî çend metreyan dûrî cihê teqînê ye ji me re axivî û wiha got: “ Roja teqînê ji ber ku çend kêliyan dereng mabûm, ji mirinê filitîm. Bi dengê teqînê re min xwe gihand cihê bûyerê. Ji

bilî avayîyên xirabbûyî, birîndar, şehîd û xwînê min tişteke din nedidît. Parçeyên mirovan li her derê belav bûn û xwîn li kolananan tijî bûbû. Mal ji xwedîyan re bûbûn goristan. Ew roj rojeke tirkî ya dagîrker e.”

negihîştin armanca xwe. Plana komkujîyê ne bi destê çeteyên DAIŞ'ê tenê bû, bi hevkarîya hêzên afgîrên van çeteyan ev komkujî pêk hat. Afgîr û serkêşa herî mezin ji çeteyan re dewleta tirkî ya dagîrker e.”

Ehmed Mihemed Elî da zanîn ku êrişên niha ji aliyê dewleta dagîrker ve tînin kirin domandina wê komkujîyê ne û axiftina xwe wiha domand: “Destpêka şoreşê dewleta tirkî çeteyên DAIŞ'ê bi rêxistin kirin û derbasî herêmên me kirin. Da êriş û hovîtiya xwe li herêmên me pêk bînin û tirsê bixînin nava gel. Lê bi saya şervanên YPG û YPJ'ê û lehengên azadiyê,

çeteyên hov şkestin. Ji wê demê ve şkestin DAIŞ'ê li xweşê Tirkiyê neçû. Ji bo wê heta niha êrişên xwe yên ser herêmê didomîne û hewl dide ku careke din DAIŞ'ê vejîne. Niha jî bi balafir û topan komkujîyên xwe didomîne. Herî dawî şervanên jin yên Yekîneyên Parastina Jinê (YPJ) kirin amanc.”

Ehmed Mihemed Elî di dawîya axaftina xwe de bang li gelê herêmê kir ku li hember gef û hewldanên têkbrîna destkeftiyên şoreşê û têkbrîna îradeya gelê azadîxwaz rawestin û dawî li hovîtiyê binin.

‘Sibeheke pir bi êş bû’

Welatîyê bi navê Mihemd Xêr Izet jî şehîdên komkujîya Qamişlo û tevayîya şehîdên azadiyê bîr anîn û wiha got: “Di dema teqînê de ez nêzî cihê wê bûm. Ji nişka ve her tişt li pêşiya çavên min reş bû û ji ber zexta zêde ya teqînê çawa ku kehrebeyê ez girtibim ketim erdê. Nikarim wê rojê ji bîr bikim. Heta sax bim wê ew roj di bîra min de bimîne. Sibeheke pir bi êş bû.”

‘Heta nefesa dawiyê emê li ser erdê xwe bin û parastinê bikin.’

Mihemed Xêr diyar kir ku ti caran kiryarên Tirkiyê û çeteyên wê bandorê li hêz û berxwedana me nakin û axaftina xwe wiha domand: “Rast e çeteyan ev komkujî û gelek komkujîyên din jî li ser gelê me kirin. Lê bi ser neketin û nikarin vîna gelê me yê berxwedêr bişkinin. Çi dibe bila bibe, emê heta nefesa dawî li ser erdê xwe bin û parastinê bikin.”

Mihemed Xêr Izet di dawiyê de got, çawa ku me çeteyên DAIŞ'ê şandin emê hewldanên dagîrkeriya tirk jî têk bibin û wê serkeftin ya ciwan, zarok, jin, kal û pîrên me yên berxwedêr be.

fêr dibin ji bo ku mamosteyê ne di çarçove û qalibên pirtûkan tenê de xwendekaran perverde bikin. Di encamê de, lêkolîna mamosteyan derbarê waneyekê de dervî çarçoveya pirtûkê, wê mamosteyê pispore derkeve û xwendekar jî wê di asta herî jor de ji waneyê fêr bibe”. Hêjayî gotinê ye ku Akademiya Ş. Egîd Cîlo ya branşên Kurdî 4ê Tîrmeha 2019'an ji aliyê Desteya Perwerde û Fêrkirinê ya Herêma Cizîrê ve li bajarê Qamişlo hat vekirin. Armanca vekirina Akademiyê pêşxistin

û pisporkirina mamosteyan bi branşa wêjeyî û zanistî ye. Herwisa li akademiyê amûr û alavên zanistî û pêwîst hatine bicîkirin. Herwiha pirtûkxaneyekê mezin ku pirtûkên bi çand zimanan lê hene, heye. Heta niha 15 perwerdeya her du branşan hatiye dayîn û jimara mamosteyên tevî bûyî 793 ye.

YPS'ê li hemberî êrişan banga xweparastinê kir

YPS'ê diyar kir ku êrişên nijadperestî yên dewleta tirkî ne li hemberî gelê Kurd tenê, li hemberî tevayîya gelên derveyî Tirkan tînin kirin û got, em bang dikin ku li ser esasê xweparastinê her kes li dijî êrişên nijadperestî tê bikoşe.

Navenda Nûçeyan/Qamişlo

Koordînasyona YPS'ê derbarê êrişên nijadperest yên li ser gelê Kurd û gelên din yên li Tirkiyê dijîn daxuyaniyeke nivîskî weşand.

Daxuyanî wiha ye:

“Ev êriş ne li dijî Kurdan tenê, di heman demê de li dijî Ermen, Suryan, Asûr, Kildan, Rûm û gelên cuda, Elewî û Êzîdîyan tînin kirin û ev politîkaya zêdetir bibin. Dewleta Tirkan di tevayîya sazî û dezgehên xwe li dibistan û medya, siyaset û hunera xwe de bi politîkaya yek dewlet, yek dîn û yek ziman ‘kesên din’ ji xwe re dike hedef. Jixwe bi gotina ‘Xwezî bi wî ku dibêje ez Tirk im’ di dîroka xwe de

diyar kiriye ku wê mafê jiya-na azad nede kesên ne Tirk. Kesên ne Tirk dema ku ji ber zextan dibêjin em Tirk in jî wê ev tişt bi kêr neyê. Ji ber ku faşîzma TC'yê di feraseta xwîna saf de ye.

Herî dawî li Sakarya karkerê demsalî yê Kurd Esat Atabay dema heqê keda xwe dixwaze, faşîstê bi anvê Selîm Çabûk êrişî wî dike. Esat Atabay ji bo gilîkirinê jî dema diçe qereqolê ji bo ku ew û Selîm Çabûk li hev werin jî zext lê tê kirin. Muxtar jê re dibêje ‘Vê bûyerê nede çapemeniyê, yan na wê ti kes nehêle li vir bixebitî’ û pê re jî êrişkar berdide. Mirov ji ber vê rewşê ne mumkin e şaş nebe. Selîm Çabûk bi xela-

ta ku stendiye sibê ji bo ku êrişî Kurdekî din bike, hatiye amadekirin. Di du salên dawî de me gelek mînakên vî tiştî dîtine. Li Merama Konyayê jî di 22'ê Tîrmeha 2021'ê de Hakim Dal ji ber ku Kurd bû hat kuştin. Faşîstekî din jî heft kesên Kurd kuştin. Li Sûltandagiya Afyonê 7 Kurd birîndar bûn. Li Elmadagiya Enqereyê êrişî malbateke Kurd hat kirin. Li Çorûm, El-maliya Enqereyê, Akçakocaya Duzceyê, li Bûrsa û Zanîngeha Akdenîzê ya Antalyayê êrişî malbat û ciwanên Kurd hat kirin. Gelê me ji ber ku bi Kurdî diaxivî, li mûzîka Kurdî guhdarî dikir û ji ber ku dibêje ez Kurd im, êrişî gelê me tê kirin. Dewleta Tirkan çawa ku li Sêwas, Mereş û Çorûmê

rê li ber êrişkaran xist îro jî bi destê karakterên faşîst Kurdistanê feqîr dikin û li bajarên Tirk sond xwarine ku Kurdan qir bikin.

Stûxwariya li ber faşîzmê wê bibe sedem ku êriş zêdetir bibin. Divê gelê me li hemberî vê faşîzmê bêdeng nemîne û

xwe biparêze. Dema ku mirov ji dewletê hêviya heq, hiqûq û edaletê bike, ev tê wateya xwexapandinê. Em bang li ciwanên Kurd û gelê Kurd dikin ku ji bo ku ev mêtîngerî ji holê were rakirin û faşîzm were şikandin, li ser esasê xweparastinê bila li ber xwe bidin.”

‘Gotegotên derveyî ragihandina fermî, ne rast in’

Kemal Akif ragihand ku ti hevdiîtinên siyasî di navbera Rêveberîya Xweser, MSD û hikumeta Şamê de çênebûne û got, gotegotên derveyî ragihandina fermî ya Rêveberîya Xweser û MSD'ê, ne rast in.

Berdevkê Daîreya Têkiliyên Derve ya Rêveberîya Xweser ya bakur û rojhilatê Sûriyê Kemal Akif têkildarî gotegotên derbarê hevdiîtinên di navbera Rêveberîya Xweser û hikumeta Şamê de, li ser malpera fermî ya Rêveberîya Xweser bi daxuyaniyeke nivîskî diyar kir ku ti hevdiîtinên siyasî di navbera wan û rejîma Şamê de çênebûne û di daxuyaniyê de wiha hat diyarkirin:

“Di demên dawî de hin alîyan da xuyakirin ku hevdiîtin di navbera Rêveberîya Xweser ya bakur û rojhilatê Sûriyê, Meclisa Sûriya Demokratîk (MSD) û hikumeta Şamê de

çêbûne û hinan ji wan behsa hevdiîtin, şert û nuqteyên binakok kir. Hemwextî wê em dibêjin ku li gorî rêgezên diyalogên niştimanî em tev digerin ku lihevkerî û istiqarê reke sûrî-sûrî mîsoger bibe.

Di heman demê de em dibêjin ti hevdiîtinên siyasî di navbera me û Şamê de çênebûne. Li Kobanê û Minbicê di çarçoveya peymanî parastina sînor ya 2019'an de peyman di navbera QSD'ê û artêşa Sûriyê de hene. Gotegotên derveyî çarçoveya fermî ya Rêveberîya Xweser û MSD'ê, derew in.”

Navenda Nûçeyan

Li Bexdayê Konferansa Jinên Iraqê ya Navnetewî ya derbarê Qirkirina Jinên Êzîdî de hat lidarxistin.

Ji bo Fermana Êzîdîyan, jinên Iraqê bi hevkarîya Tevergera Jinên Êzîdî (TAJÊ) li Bexdayê konferansek li dar xistin. Konferansa ku ji aliyê jinên Iraqê ve hat organîzekirin, roja 30'ê Tîrmehê li bajarê Bexdayê saet 09:00'an li Otêla Baxda bi dirûşma ‘Bi vîna azad ya jinan em li hemberî jenosîda Şîngalê tê dikoşin’ hat lidarxisitn.

Di konferansê de rewşa jinên Êzîdî hat nîqaşkirin

Ji Iraq, cîhan û Rojhilata Navî gelek jinên aktivîst tevî konferansê bûn. Tê payîn ku encama

konferansê û biryarên bîr girtin bi daxuyaniyekê werin eşkerekirin.

Hêjayî gotinê ye, fermana 3.8.2014'an ya ji aliyê çeteyên DAIŞ'ê ve hatî kirin, herî zêde

jinên Êzîdî bûn qurban û heta roja îro bi hezaran jinên Êzîdî çarenûsa wan ne diyar e. Bin navê gelek sazî û rêxistinên cuda tê idîakirin ku ji bo rizgarkirina jinên Êzîdî kar tê kirin, lê heta niha saziya Tevergera Jinên Êzîdî (TAJÊ) tene karên pir mezin ji bo jinên Êzîdî rizgar kirine û radestî malbatên wan kirine.

Perwerdeya Ş. Egîd Cîlo ya dewreya 15`an dest pê kir

Xalid Etê/Qamişlo

Li Akademiya Ş. Egîd Cîlo ya branşên kurdî dewreya 15'an ya branşên wêjeyî bi tevîbûna 58 mamosteyan dest pê kir.

Akamdemiya Ş. Egîd Cîlo ya Qamişlo bi tevîbûna 58 mamosteyan ji Kantona Heseke û Qamişlo, 27'ê Tîrmehê perwerdeya xwe ya branşên kurdî da destpêkirin. Mamosteyên tevî bûyî ji qonaxa navî û amedayî ne. Mamoste herwiha wê di nava 40 rojan de waneyên branşa felsefe, dîrok, sosyolojî, zimanê Kurdî, çand û sincê bibînin .

‘Mamoste di perwerdeyê de fêrî rêbazê wanedayî û lêkolînê dibin’

Têkildarî perwerde û naveroka wê ji jî rêvberîya akademiyê Aras Şakir ji me re axivî û got, vê havînê, me perwerdeya grupeya mamosteyên branşên zanistî bi serkeftî qedand û niha me dest bi perwerdeya mamosteyên branşên wêjeyî kir. Perwerdeya akademiyê jî ji aliyê komîsyonên biezmun û pispore tevî dayîn. Mamoste bi sistema projeyên

